

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Guzun Ion și Boico Victor,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Țurcanu Svetlana, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2021, în cauza penală în privința lui

Barcari Eugeniu XXXXXX,
născut la XXXXX, originar și domiciliat
în XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 29.09.2020 – 27.11.2020;

Instanța de apel: 29.12.2020 – 22.02.2021;

Instanța de recurs: 21.04.2021 – 21.07.2021.

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 27 noiembrie 2020, cauza fiind judecată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, *Barcari Eugeniu XXXXXX* a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 349 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de 120 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința adoptată, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Barcari Eugeniu XXXXXX, la data de 13.07.2020, în jurul orei 20:46, în timp ce se afla pe drumul public din XXXXX, în apropiere de terenul agricol cu nr. cadastral XXXXX, acționând cu intenție directă și conștientizând caracterul prejudiciabil al faptelor sale, cunoscând despre faptul că ofițerul Serviciului patrulare Strășeni, Călărași al Secției patrulare „Centru” a Direcției patrulare „Centru” a INSP, inspector principal, Rebeja

Maxim XXXXX a.n. 17.11.1988, își îndeplinește atribuțiile de serviciu, fiind în ținuta de serviciu, și care documenta un caz de refuz de la testare alcoolscoptică, cu scopul de a-i sista activitatea, a luat un topor și l-a îndreptat în direcția ofițerului de poliție. Datorită faptului că de către ofițerul de poliție Rebeja Maxim au fost aplicate mijlocele speciale din dotare și anume, spray lacrimogen, acțiunile cet. Barcari Eugeniu au fost curmate și respectiv nu au fost duse până la capăt. După aplicarea mijloacelor speciale, cet. Barcari Eugeniu a lăsat toporul jos și s-a retras într-o direcție necunoscută.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 349 alin.(1) Cod penal, adică *amenințarea cu moartea, cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății, fie cu nimicirea bunurilor persoanei cu funcție de răspundere, în scopul sistării activității ei de serviciu ori schimbării caracterului ei în interesul celui care amenință sau al altei persoane, precum și aceeași amenințare împotriva persoanei care își îndeplinește datoria obștească în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale.*

2. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, împotriva acesteia a declarat apel **procurorul**, care a solicitat casarea acesteia, rejudecare cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Barcari Eugeniu XXXXXX să fie recunoscut culpabil și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art.349 alin. (1) Cod penal și prin aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 4 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului, acuzatorul de stat a indicat că, prima instanță corect a calificat acțiunile acestuia în baza art. 349 alin.(1) Cod penal, însă eronat a ajuns la concluzia de a-i stabili acestuia o pedeapsă sub formă de 120 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Deși, inculpatul și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, instanța de judecată urma să îi stabilească o pedeapsă mai aspră pentru a curma încrederea infractorului că va fi blând pedepsit. Astfel, instanța nu a luat în considerație că inculpatul Barcari Eugeniu XXXXXX nu este la prima abatere a legii penale, or acesta anterior, a comis și alte infracțiuni săvârșite cu intenție, care la fel se caracterizează prin violență aplicată față de persoane.

Din considerentul dat, acuzatorul de stat a evidențiat că o pedeapsă neprivativă de libertate nu va avea finalitatea scopului urmărit de legea penală – reeducarea condamnatului și prevenirea de comitere a unor infracțiuni noi.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2021 apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

3.1. Pentru a pronunța decizia nominalizată, instanța de apel a constatat că, prima instanță a îndeplinit cerințele dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) Cod de procedură penală, iar opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei în baza procedurii enunțate, nu a fost

viciată, în cadrul urmăririi penale nu au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, din care considerente, instanța de apel a ajuns la concluzia că nu este în drept a reține o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Astfel, la caz s-a constatat că prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Barcari Eugeniu XXXXXX în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 349 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi - *amenințarea cu moartea, cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății, fie cu nimicirea bunurilor persoanei cu funcție de răspundere, în scopul sistării activității ei de serviciu ori schimbării caracterului ei în interesul celui care amenință sau al altei persoane, precum și aceeași amenințare împotriva persoanei care își îndeplinește datoria obștească în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale.*

Concomitent, instanța de apel a reținut că sentința se contestă doar în partea individualizării pedepsei, iar temei pentru a interveni în sentință din oficiu, cu privire la încadrarea acțiunilor inculpatului, conform art. 409 alin. (2) Cod procedură penală, lipsește.

Luând drept puncte de reper prevederile art. 61, 71, 75, 76, 77 Cod penal și soluționând chestiunea cu privire la vinovăția inculpatului, de jure și de facto, instanța de judecată urmează să constate dacă s-au confirmat sau nu temeiurile prevăzute de legea penală pentru a-l supune pe inculpat răspunderii penale și a decide asupra categoriei și mărimii pedepsei care urmează a i se stabili.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului penal și în limitele fixate în Partea specială a acestuia.

Limitele pedepsei, prevăzute în Partea specială, sânt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei și depinde de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 76 Cod penal, în calitate de circumstanțe atenuante în privința inculpatului Barcari Eugeniu XXXXXX, instanța de judecată a stabilit - căința sinceră.

În conformitate cu prevederile art. 77 Cod penal, circumstanțe agravante în privința inculpatului Barcari Eugeniu XXXXXX, instanța de judecată nu a identificat.

La caz, instanța de apel a constatat că prima instanță i-a stabilit inculpatului Barcari Eugeniu XXXXXX, pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 349 alin. (1) Cod penal, pedeapsa sub formă de 120 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Subsidiar, sancțiunea prevăzută la art. 349 alin. (1) Cod penal, prevede următoarele categorii de pedeapsă cu caracter alternativ: amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 180 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

Așadar, instanța de apel, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, a ajuns la concluzia că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă cu aplicarea unei pedepse stabilite de prima instanță, sub formă de 120 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Or, categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sînt enumerate în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blîndă - amenda pînă la cea mai aspră - închisoarea.

Pe cale de consecință, instanța de apel a considerat că anume această măsură de pedeapsă – muncă neremunerată în folosul comunității, este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, iar mărimea pedepsei stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul legii penale, în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpat, cât și personalitatea celui din urmă.

Nu în ultimul rînd, instanța a ținut să remarce că, deși Barcari Eugeniu, anterior, a fost tras la răspundere penală, faptul dat, nu constituie un temei plauzibil de a-i stabili acestuia cea mai aspră categorie de pedeapsă prevăzută de legea penală, or, la momentul comiterii faptei, antecedentele penale în privința inculpatului erau stinse.

4. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către *procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Țurcanu Svetlana*, care invocând temei pentru recurs prevederile art. art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului declarat se susține că practica judiciară, în cauzele privind infracțiunile de amenințare sau violența savârșită asupra unei persoane cu funcție de răspundere, denotă ca regulă, că o pedeapsă non-privativă de liberate nu poate asigura un echilibru cert între scopul de reeducare al inculpatului recunoscut vinovat și așteptările societății față de actul de justiție realizat sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate.

Astfel, în viziunea acuzatorului de stat, pedeapsa stabilită inculpatului Barcari

Eugeniu, sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 349 alin. (1) Cod penal, este prea blândă și contrară prevederilor art. 61 Cod penal, și din acest motiv, este convins că nu va fi posibilă corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și din partea altor persoane.

Atitudinea inculpatului față de normele de conduită unanim recunoscute și acceptate în societatea modernă poate genera doar adversiune (cu sens de repulsie), iar nesancționarea aspră a infractorului comportă riscul că nu va îndreptăți așteptările societății față de actul de justiție, va genera formarea unei concluzii de nesiguranță personală, cu precădere în condițiile actuale în care infracțiunile de genul dat, au căpătat o amploare îngrijorătoare, constatată și recunoscută de către însăși autoritățile administrative centrale ale țării.

Luând în considerație că infracțiunile de acest gen iau amploare în Republica Moldova, iar societatea și mass-media le condamnă, cât și faptul că, legea penală apără aceste valori de orice atentat și sânt pasibile de pedeapsă, instanța de apel urma a aplica inculpatului o pedeapsă doar cu închisoarea, pentru a evita contribuirea la dezvoltarea în rândul cetățenilor a sentimentului că nu pot beneficia de o protecție adecvată din partea statului și curmarea încrederii infractorilor în faptul că vor fi blând pedepsiți.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu actele dosarului, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru considerentele de fapt și de drept expuse în contextul ce urmează.

Pornind de la dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, se relevă că instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

De asemenea, conform prevederilor expuse în art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și motivate corespunzător de titularul cererii de recurs.

Din textul recursului, rezultă că acuzatorul de stat își exprimă dezacordul cu pedeapsa stabilită lui Barcari Eugeniu, făcând referire la temeiul pentru recurs de la pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează, că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, dar și la pct. 6) al aceleiași norme, potrivit căreia instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Având în vedere că recurența nu critică stabilirea vinovăției sau încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, instanța de recurs nu se va expune la aceste capitole, verificând hotărârea instanței de apel doar sub aspectul individualizării pedepsei stabilite inculpatului.

Revenind la speța dedusă judecării, Colegiul penal constată cu certitudine că sancțiunea prescrisă la art. 349 alin. (1) Cod penal, prevede trei forme alternative de pedeapsă: amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 180 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani. Pentru justa efectuare a operațiunii de individualizare a pedepsei în privința lui Barcari Eugeniu urmează să se țină seama de prevederile din art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, potrivit cărora inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, solicitare care a fost admisă de către instanță prin încheiere, beneficiază de o reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoarea ori cu muncă neremunerată în folosul comunității și de o reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Astfel, noile limite de pedeapsă a categoriei – muncă neremunerată în folosul comunității, în cauza dată, vor constitui de la 60 ore până la 120 ore. De aici rezultă că, inculpatului i-a fost stabilită o pedeapsă în limita maximă, calculată potrivit rigorilor normei precitate *supra*.

Mai mult, pornind de la prescripțiile art. 62 alin. (1) Cod penal și ținând cont de poziționarea și consecutivitatea categoriilor de pedepse: *amendă, privare de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept, retragere a gradului militar sau special, a unui titlu special, a gradului de calificare (clasificare) și a distincțiilor de stat, munca neremunerată în folosul comunității, închisoare, detențiune pe viață*, concluzionăm că această poziționare și consecutivitate are la baza sa severitatea pedepsei: de la cea mai blândă pedeapsă – amenda, până la cea mai severă – detențiunea pe viață. Prin urmare, alegația recurenței precum că inculpatului i s-a stabilit o pedeapsă prea blândă în raport cu fapta comisă și personalitatea inculpatului, Colegiul o consideră declarativă.

Concomitent, instanța de apel corect a trasat concluzia că *deși Barcari Eugeniu, anterior, a fost tras la răspundere penală, faptul dat, nu constituie un temei plauzibil de a-i stabili acestuia cea mai aspră categorie de pedeapsă prevăzută de legea penală, or, la momentul comiterii faptei, antecedentele penale în privința inculpatului erau stinse* (f.d. 188, vol. I).

Totodată, instanța de recurs explică recurenței că, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins prin aplicarea unei pedepse non-privative de libertate sau de altă categorie, iar în formarea acestei convingeri, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, care au fost luate în considerare de instanța de apel.

Pe cale de consecință, Colegiul penal menționează că, la caz, nu se constată vreun temei pentru redozarea pedepsei în privința inculpatului Barcari Eugeniu, iar sancțiunea sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, după cum a fost stabilită de către instanțele de fond răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Având în vedere considerentele arătate în partea descriptivă a prezentei decizii și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar argumentele din recursul ordinar declarat de acuzatorul de stat, sânt vădit neîntemeiate.

6. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Țurcanu Svetlana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2021, în cauza penală în privința lui *Barcari Eugeniu XXXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la *13 august 2021*.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Guzun Ion

Boico Victor